

*Castildetierra
Errege-Bardeen Parke Naturala
Iturria: Nafarroako Turismoa
Egilea: Francis Vaquero*

H_{LH4}

2022-2023

Izen-abizenak:

Ikastetxea:

Ikastaldea/Ikaskgela:

Herria:

Data:

Euskal Hizkuntza Gaitasuna

LHko 4. maila

Jarraibideak

Hiru zati dituen proba egingo duzu:

1. zatia - Entzunaren ulermena

“Asierren *bidai*a” izeneko testua **hiru aldiz** entzungo duzu eta entzundakoari buruzko galderari erantzun beharko diezu. Horrela egingo duzu:

- Lehenik, galderak irakurtzeko **bi minutu** izango dituzu.
- Ondoren, hiru aldiz jarraian entzungo dugu. Errepikapen bakoitzaren ondoren, minutuko bateko isilunea izango duzu galderak berriro irakurtzeko, erantzunak berrikusteko...
- Hirugarren aldiz entzundakoan, galderari erantzun badiezu, irakurriaren ulermena egiten has zaitezke.

2. zatia - Irakurriaren ulermena

Zati honetan **bi testu** irakurriko dituzu:

- *Lehenengo artistak.*
- *Hiru herriko bertso eskola.*

Irakurritakoari buruzko galderari erantzun beharko diezu. Hainbat galdera mota topatuko dituzu:

- Aukera anitzeko galderak: **hautatu zuzena** eta **borobildu** alboko hizkia. Adibidea:

Zenbat biztanle ditu Iruñeak?

- A. Bartzelonak adina.
- B. 200.000 inguru.
- C. Milioi bat.
- D. Hainbat milioi.

Erantzuna aldatu nahi baduzu, gurutzatu **erantzuna X** jarritz eta **borobildu** erantzun zuzena:

Zenbat biztanle ditu Iruñeak?

- A. Bartzelonak adina.
- B. 200.000 inguru.
- C. Milioi bat.
- D. Hainbat milioi.

- Egia (E) ala gezurra(G) motakoak.
- Ideiak erlazionatzekoak.
- Puntuekin adierazitako espazioan erantzun beharrekoak:

Zein da Nafarroako hiriburua?.....

3. zatia - Idazmena

Testu bat idatzi behar duzu zure herria edo auzoa deskribatzeko:

- Idazten hasi aurretik, hainbat galdera topatuko dituzu; ez dituzu erantzun behar, ideiak emateko baino ez dira.
- Zirriborrea egitea **derrigorrezkoa** da horretarako utzitako espazioan.
- Behin betiko testua puntu-lerroetan idatzi behar duzu; ez da ezinbestekoa guztiak erabiltzea.

Proba hau egiteko 70 minutu dituzu.

1. zatia - Entzumena

Asierrek egindako bidaia entzungo duzu. Ondoren, erantzun galderei.

1. Entzumen honen hasieran, “Entzule estimatuok” esaten dute. Zergatik? Esan egia (E) edo gezurra (G) diren hurrengo esaldiak.

	E	G
A. Irrati saio batean daudelako.		
B. Entzule guztiak oso jatorrak direlako.		
C. Entzuleen autoestimua igotzeko.		
D. Irrati saio baten hasieran, entzuleak agurtzeko modu bat delako.		

2. Non ibili da Asier bidaiari?

- A. Europako herrialde baten barna ibili da.
- B. Asian zehar ibili da.
- C. Basamortu baten barna ibili da.
- D. Australian barna ibili da.

3. Zenbat iraun du bere bidaiak?

- A. 18 hilabete.
- B. 19 hilabete.
- C. 28 hilabete.
- D. 34 hilabete.

4. Zenbat herritan ibili da?

- A. 18 herritan.
- B. 24 herritan.
- C. 34 herritan.
- D. 15 herritan.

5. Zer gustatzen zaio Asierri?

- A. Herriak kolekzionatzea.
- B. Kultura desberdinak ezagutzea.
- C. Kulturak kolekzionatzea.
- D. Bidaiak kolekzionatzea.

6. Nondik hasi zuen Asierrek bere bidaia?

- A. Bilboko aireportutik.
- B. Bilboko autobus geltokitik.
- C. Bilboko erdiguneko kaletik.
- D. Bilboko Atxuriko tren geltokitik.

7. Zein animalia ikusi ditu bidaian zehar?

- A. Gamelua eta zaldia bakarrik.
- B. Zaldia, elefantea eta gamelua.
- C. Zaldia eta elefantea.
- D. Zaldia, elefantea eta tigrea.

8. Bilbotik nora abiatu zen?

- A. Ozeano Pazifikora.
- B. Errusia erdialdera.
- C. Asiako Vladivostokiera.
- D. Errusiako Pazifikoko kostaldera.

9. Markatu egia (E) edo gezurra (G) diren hurrengo esaldiak. Entzun duzuna:

	E	G
A. Mutil baten laneko esperientzia bat da.		
B. Irrati batean neska bati egindako elkarrizketa da.		
C. Hegaldirik ez egiteko intentzioa zuen mutil baten esperientzia da.		
D. Irrati saio batean bidaiari bati egindako elkarrizketa bat da.		

2. zatia - Irakurmena

LEHENENGO TESTUA

LEHENENGO ARTISTAK

HARRI AROKO
ESKULTURA ETA PINTURA

HAUR BATI PAPER ZATI BAT eta arkatz bat ematen badizkiogu, segur aski marrazki bat egingo du. Gizakiak ere marrazkiak egin zituen irakurtzen eta idazten ikasi aurretik, idazkera asmatu baino milaka urte lehenago.

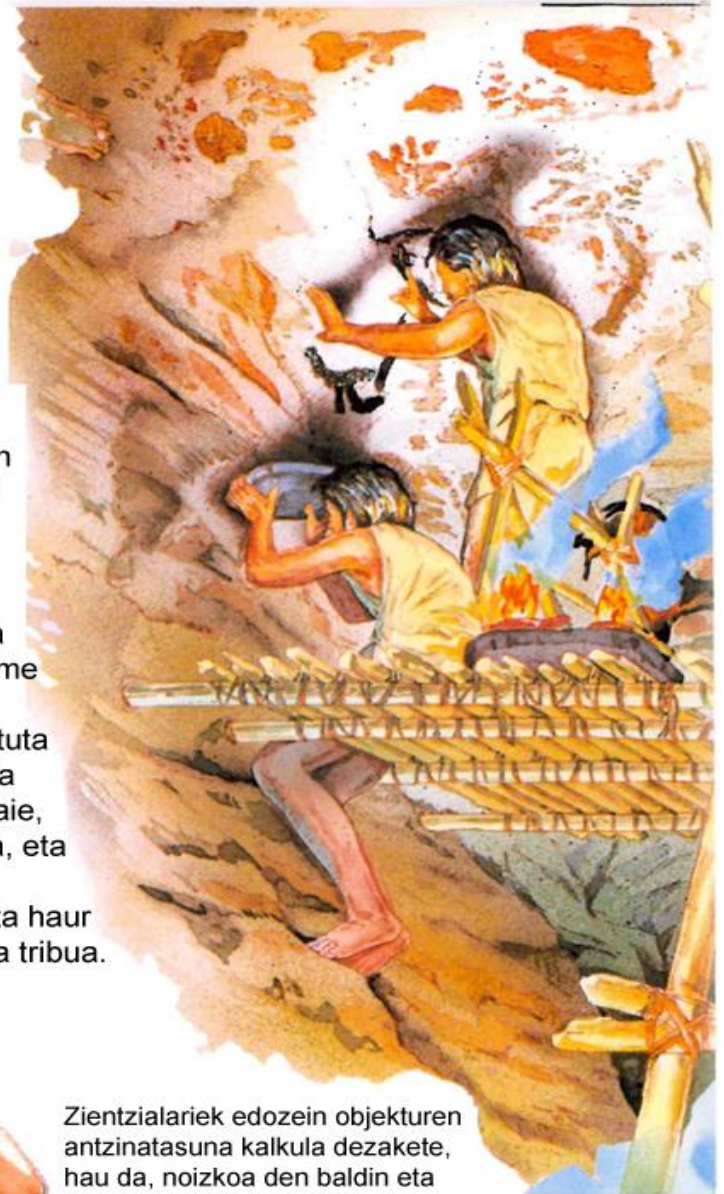
Aurkitu diren artelanik zaharrenak gizakien edo animalien irudiak dituzten egurrezko eta harrizko taila txikiak dira. Batzuetan, emakume gizenen irudiak azaltzen dira, 11 eta 15 zentimetro bitarteko altuerakoak. Oso gastatuta daudenez, asko eskukatu eta garraiatu direla dirudi. Eskultura txiki hauei Venus deitzen zaie, Maitasunaren jainkosa erromatarren bezala, eta antzinako gizakiek uste zuten irudi hauek amatasuna errazteko balio zutela. Zenbat eta haur gehiago izan amak, orduan eta indartsuagoa tribua.

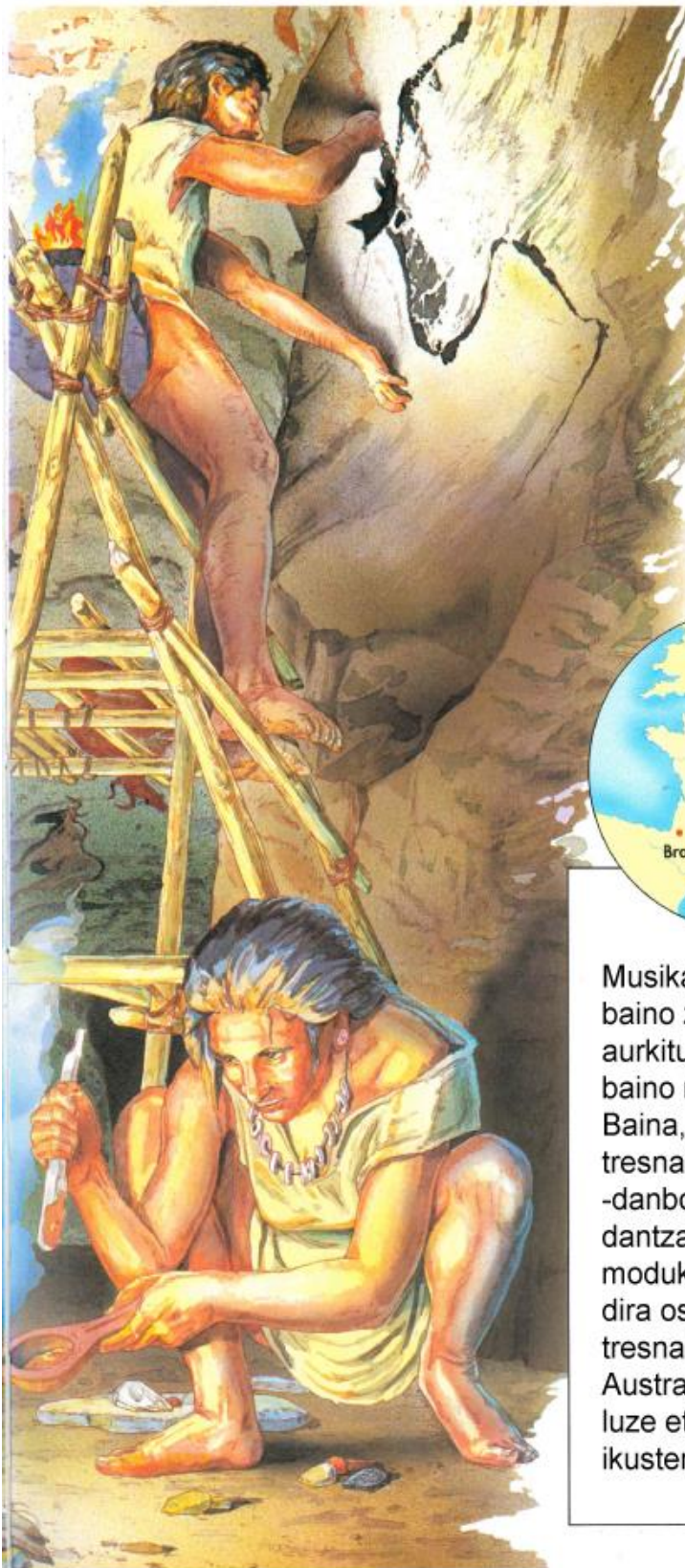

3,8 zm-ko altuerako buru hau izan daiteke giza erretraturik zaharrena. Duela 20 000 urte tailatutako marfilezko figura hau Brassempouy-n (Frantzia) aurkitu zuten.

Zientzialariek edozein objekturen antzintasuna kalkula dezakete, hau da, noizkoa den baldin eta objektu hori noizbait bizirik egon zen materialez eginga badago. Ezkerreko zalditxo tailatu hau Vogelherd-en (Alemania) aurkitu zuten. Mamut baten letaginen marfilaz eginda dagoenez, badakigu zein adin duen: 30 000 urte inguru. Datatutako artelanik zaharrena da.

LASCAUX-EKO LABAR PINTURAK*

1940an lau mutikok zulo bat aurkitu zuten Frantziako Lascaux inguruan. Linternaren laguntzaz konturatu ziren hormak animalia marrazkiez estalita zeudela. Lurpeko arte galeria hau Europa-ko altxorrik preziatuenetakoa da gaur egun.

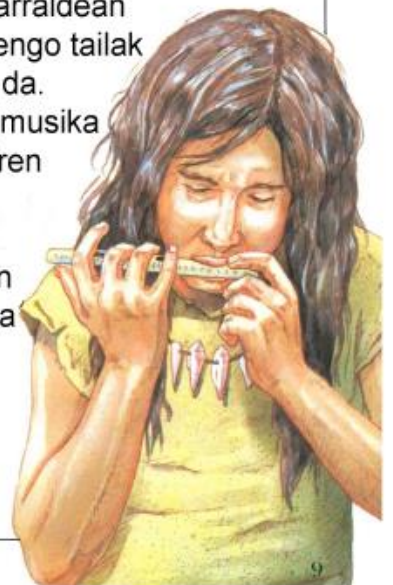
Ezagutzen ditugun labar pinturarik zaharrenak kobazuloetan bizi ziren ehiztariek egin zituzten duela 20 000 urte inguru. Pinu adarrei su emanda lortzen zuten beharrezko argitasuna, eta haitz edota landareen hautsekin lortutako koloreak erabiltzen zituzten. Gaur egungo edozein pintore bezain trebeak ziren. Inork ezin zituen marrazki haiek ikusi, baina, hala ere, denbora asko pasatzen zuten margotzen. Inork ez daki

zergatik. Pintura gehienak animalia belarjale handiak tartean zituzten ehizaren inguruko irudiak ziren eta horregatik uste da agian ehiztarien zortearen truke jainkoei eskainitako ofrendan izan zitezkeela.

LEHENENGO MUSIKARIA

Musika oso zaharra da. Agian tailak eta pinturak baino zaharragoa. Afrikako iparraldean aurkitu zen txilibitu hau lehenengo tailak baino milaka urte zaharragoa da. Baina, segur aski, lehenengo musika tresnak perkusiozkoak izan ziren -danborrak eta karrakak-dantzarako ere erabiltzeko modukoak. Oraindik ere jotzen dira oso zaharrak diren musika tresna batzuk, zuloak dituen Australiako aborigenen hodi luze eta huts hau -argazkian ikusten dena- kasu.

*labar pinturak: historiaurreko kobazuloko paretetan agertutako pinturak eta grabatuak dira.

10. Testu hau:

- A. iragarkia da.
- B. ipuin bat da.
- C. azalpen testua da.
- D. deskribapen testua da.

11. Zein garaiz hitz egiten du testuak?

- A. Erdi Aroaz.
- B. Harri Aroaz.
- C. Aro Garaikideaz.
- D. Paleolitoaz.

12. Zein da testuan aipatzen diren artelanen artean zaharrena?

- A. Alemanian topatutako zalditxoa.
- B. Marfilez egindako lehendabiziko giza erretratua.
- C. Labar pinturak.
- D. Maitasunaren jainkosaren figurak.

13. Lotu esaldiak gezien bidez egia izan daitezen. Osatu taula.

1. Lau mutikok....	A. ehiztariak egin zituzten orain dela 20.000 urte inguru.
2. Labar pinturak...	B. edozein objektuaren antzintasuna kalkula dezakete.
3. Koloreak...	C. haitz edo landareen hautsekin lortzen zituzten.
4. Zientzialariak...	D. Lascauxeko labar pinturak topatu zituzten 1940an.

1	
2	
3	
4	

14. Zer materialez egina dago aurkitutako zalditxoa?

- A. Egurrez.
- B. Txori baten hezurrez.
- C. Mamut baten letaginez.
- D. Harriz.

15. Nola lortzen zuten argitasuna kobazuloetan margotzeko?

.....
.....

16. Hiru toki hauetan aurkikuntza garrantzitsuak egin dira. Zein herrialdetan daude kokatuta hiru toki hauek?

- A. Brassempouy _____
- B. Lascaux _____
- C. Vogelherd _____

17. Testu honen helburua...

- A. antzinako artelanen publizitatea egitea da.
- B. irakurleak Harri Aroko artelanei buruzko informazioa jasotzea da.
- C. irakurleek kobazuloak zaintzeak zer garrantzi duen ikustea da.
- D. lehen gizakientzat ehiza ze garrantzitsua izan zen guri ikusaraztea.

Lehenengo testuko galderen amaiera

BIGARREN TESTUA

NAFARROAKO
BERTSO ESKOLAK

EMAN IZENA!
URTARRILAREN 10etik 28ra

(ATARRABIA | BURLATA | UHARTE)

HIRU HERRIKO
BERTSO
ESKOLA

ASTELEHENAK, 16:00-17:00

LH6 mailako ikasleentzat

Irakaslea: Xabier Terreros

Tokia: Atarrabian, lekua zehazteke

IZEN EMATEA ETA ORDAINKETA

Informazioa eta izen ematea, urtarrilak 28 bitarte: www.bertsozale.eus/nafarroa

Kuota: 40€

Eskolak otsailaren 7an abiatuko dira, maiatza bukaera bitarte.

Kontaktua: 948143747 edo nafarroa@bertsozale.eus

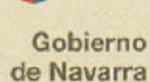

**Izen ematearekin,
kamiseta bat opari!**

Antolatzailea:

Laguntzaileak:

 ATARRABIAKO UDALA
AYUNTAMIENTO DE VILAVA

 Gobierno
de Navarra Nafarroako
Gobernua

18. Bete ezazu hurrengo esaldia beheko aukeren artean egokia aukeratuz. Testu hau _____ da.

- A. iragarki bat
- B. kanta bat
- C. bertso bat
- D. marrazki bat

19. Zein da testuaren helburua?

- A. Udal kanpaldi baten informazioa eskaintzea.
- B. Kirol kamiseta baten inguruko informazioa ematea.
- C. Nafarroako bertsozale elkarteak antolatzen duen ekimen baten berri ematea.
- D. Irakasleentzako bertso eskola baten informazioa ematea.

20. Zein hiru herrik parte hartzen dute bertso eskola honetan?

.....
.....

21. Esan egia (E) edo gezurra (G) diren hurrengo baieztapenak.

	E	G
A. Izena ematearekin batera kamiseta bat erosteko aukera izango duzu.		
B. Bertso eskolaren kontaktu bat honako helbidea da: nafarroa@bertsozale.eus		
C. 6. mailako ikasleei zuzenduta dago bertso eskola.		
D. Eskolak Atarrabiako Udaletxeko Plazan egingo dira 16:00etatik 17:00ak arte.		

22. Bertso eskolan izena emateko informazioa nahi baduzu, hurrengo aukeretatik, zein da egin ahal duzuna?

- A. 94814004 telefono zenbakira deitzea.
- B. www.bertsozale.eus/nafarroa orrialdean sartzea.
- C. Zure eskolako irakasleei galdetzea.
- D. Xabier Terreros irakaslearekin hitz egitea.

23. Osatu honako esaldi hauek testuko informazioarekin:

- A. Izena emateko epea - ean hasten da.
- B. Eskolak amaitzen diren hilabetea da.

24. Testuan aurkitzen dugu Hiru Herriko Bertso Eskola, astelehenetan Atarrabian izango dela, baina lekua “zehazteke”. Zer esan nahi du horrek?

- A. Atarrabian izango direla baina lekua oraindik ez dagoela erabakita.
- B. “Zehazteke” izeneko kalean izango dela.
- C. Atarrabiako ikasleek zehaztuko dutela.
- D. Bertso eskola lekuz aldatzen joango dela.

25. Nortzuk dira Nafarroako bertso eskolako ekimen honen antolatzaileen laguntzaileak?

.....

26. Nork antolatu du ikastaroa?

- A. Nafarroako bertso eskolak.
- B. Atarrabiako udalak.
- C. Nafarroako Gobernuak.
- D. Nafarroako bertsozale elkarteak.

27. Zergatik oparitu nahi dute kamiseta bat?

- A. Ikastarora eramateko.
- B. Dotore janzteko.
- C. Bertsolaria sentitzeko.
- D. Jendea animatzeko.

28. Kartelean eta kamisetan ikus daitekeen irudia, zer da?

- A. Logo bat.
- B. Marrazki bat.
- C. Zirriborro bat.
- D. Bozeto bat.

Bigarren testuko galderen amaiera

3. zatia - Idazmena

Orain zeu zara idazlea...

29. Asierrek irratian egindako elkarrizketan toki ezberdinak ezagutzeaz hitz egiten da. Elkarrizketa klasean entzun ondoren, irakasleak zuen herria edo auzoa deskribatzeko eskatzen dizue.

Laguntzeko galderak:

- Nola du izena herriak/auzoak?
- Non dago kokatuta?
- Nola irits daiteke haraino?
- Zer dago herrian / auzoan? (Eraikinak, zerbitzuak, dendak...).
- Zer dago inguruan: mendiak, ibaiak, landa eremua...?
- Nolakoa da giroa: lasaia, bizia, zaratatsua...?
- Zer egin daiteke bertan?

IDATZI AURRETIK, ideiak antolatuko ditut.

ZIRRIBORROA egitea derrigorrezkoa da.

1. paragrafo	
2. paragrafo	
3. paragrafo	

***Irakasle zuzentzaileak erabili eta bete beharreko
puntuazio-taula***

	Puntuazioa 0, 1, 2 edo 3
Zirriborroa eta plangintza (0 edo 1)	
Txukuntasuna eta ortografia	
Istorioaren koherentzia eta egokitzapena	
Kohesioa	
Gramatika-zuzentasuna eta hiztegi-aberastasuna	

29. itema – Osotara:

/13